

IN MEMORIA ACADEMICIANULUI D. DANIELOPOLU

Despre viața și opera celebrului savant român, academicianul profesor doctor D. Danielopolu vor scrie mai pe larg aceia care au avut fericirea să-i fie colaboratori imediați. Scriitorul acestor rânduri a avut ocazia să cunoască strălucita-i capacitate intelectuală, multilateralitatea cunoștințelor sale, humorul său sănătos, doar la ședințe științifice, congrese, consfătuiri profesionale și din literatura de specialitate. Pe baza acestora mi-am putut forma imaginea medicului, savantului și omului D. Danielopolu. El n-a fost un cultivator al științei abstracte, nu a reprezentat tipul cercetătorului ursuz închis în laboratorul său. Ori unde a apărut, a luat parte activă la discuții, nu și-a ascuns cunoștințele și experiențele acumulate în aproape patru decenii, împărțea cu dărnacie comorile profesionale ale vieții sale petrecute în cercetări științifice. Pentru fiecare avea cite un slat bun, pentru a indica direcția nouă, tuturor cărora ni s-a trasat sarcina să pregătim cadrele de medici și să cultivăm științele medicale.

D. Danielopolu nu s-a mulțumit cu experiențele cîștigate lingă patul bolnavului. Așa i s-a dezvoltat personalitatea de medic, care întrunea în mod fericit pe medicul curant și pe cercetătorul de laborator. La începutul carierei sale, nu a fost întîmpinat cu prea multă înțelegere. Ne-a povestit odată, că lipsit de ajutorul statului, după multe lupte a obținut de la diferite întreprinderi și bănci, suma necesară înzestrării unui laborator, pentru a-și putea continua cercetările. Pe la sfîrșitul vieții sale, a fost conducătorul Institutului de Fiziologie al Academiei R.P.R. În anii puterii populare, a primit un sprijin neîntîlnit altădată, în munca sa, fiind pus în posesia a tot ceea ce îi era necesar ca om de știință. Acordarea titlului de laureat al premiului de stat, a multor alte distincțiuni și titluri pe care le-a deținut, dovedesc înalta prețuire de care s-a bucurat, din partea regimului nostru democrat-popular. Rezultatele muncii sale, lucrările sale apărute, au fost întîmpinate cu un viu interes atît în republica noastră cît și în întreaga lume.

Defunctul D. Danielopolu a fost un savant progresist. Nu și-a renegat precursorii spirituali, pe Herescu, Stoinescu, Cantacuzino și pe ceilalți savanți renumiți, dar a luptat împotriva păstrării rigide a tradițiilor, a fost departe de el gîndul de a menține știința între cadrele ei arhaice. După ce a putut cunoaște mai temeinic activitatea lui I. P. Pavlov și a discipolilor săi și-a însușit cu ușurință această concepție de patologie, pentru a-și continua experiențele cu și mai mult succes. „Eu cred că ideile pavloviste trebuie să servească în toate domeniile medicinei și în special în cercetările de medicină internă și terapeutică, profilactico-curativă și că trebuie să dezvoltăm cît mai mult studiul rolului cordonator al scoarței cerebrale asupra tuturor funcțiilor organismului, îndreptîndu-ne din ce în ce mai mult spre patologia cortico-viscerală, care ne poate face să progresăm în cunoașterea influenței factorilor interni și în profilaxia boalelor”.

D. Danielopolu s-a opus cu tărie învățăturilor antiștiințifice, iar în lucrările sale nu găsim nici urme de idealism. În toată viața sa a fost un luptător curajos pentru materialism.

Activitatea sa se caracterizează printr-un înalt discernămint critic. S-a apropiat de rezolvarea problemelor sale, pe căi cu totul noi, cu metode net personale. Rezultatele activității acestui neobosit și perseverent savant, sînt astăzi cunoscute în științele medicale din întreaga lume.

Originalitatea și însemnătatea cercetărilor sale, l-au ridicat în rîndurile celor mai buni savanți ai epocii.

Primele sale lucrări au fost publicate încă pe vremea cînd era student în medicină. În timpul muncii sale științifice, de aproape 50 de ani, a publicat rezultatele experiențelor sale în cele peste 800 de studii științifice, cărți, etc.

El a inspirat studenților săi și tuturor acelorora pe care i-a cunoscut, prin viu grai și prin exemplul său, sentimentul acelei plăceri, al acelei mari satisfacții, pe care o simțim atunci cînd rezolvăm o problemă științifică. În timpul lungii sale cariere s-a străduit mereu să lege cercetările clinice, de cele fiziologice. Această străduință, în țara la noi, a fost unică în felul ei. Cînd în 1926, medicul în vîrstă de numai 36 de ani a primit o catedră de interne, în discursul său de recepție, a arătat că unul dintre scopurile sale principale îl formează cercetările fiziologice și încă atunci a vorbit despre rolul sistemului nervos în producerea unor boli. Pîna la sfîrșitul vieții sale, a rămas credincios principiilor științifice fixate în tinerețe. A devenit unul dintre cei mai buni cunoscători ai funcțiilor sistemului nervos vegetativ. De numele lui se leagă multe procedee noi de examinare — metoda sa viscerografică, proba cu atropină, ortostatica, examinarea anisotropismului și alte inovații ale sale sînt astăzi bunuri comune ale muncii științifice medicale.

La începutul carierei sale el a introdus în tratamentul miocarditei administrarea intermitentă a strofantinei. În farmacodinamie a urmat căi cu totul noi, personale. Teoria sa privitoare la farmacodinamia nespecifică a deschis largi perspective. Conform părerilor sale, unele medicamente au un dublu efect: unul nespecific care se exercită prin factori naturali (mediatori chimici, ioni, fermenți, etc.) și cunoscutul efect specific, care este propriu fiecărui medicament. Prin teoria sa, a atras atenția

și asupra faptului ca trebuie să se aibă în vedere și efectul medicamentelor asupra întregului organism. Datorită vastelor sale cunoștințe și constatări fiziologice, a dat explicații noi mai multor forme patologice și grupuri de simptome, ca angina pectorală, astmul, hipertensiunea arterială, claudicația intermitentă, crizele gastrice în tabes, etc.

A obținut rezultate frumoase și în legătură cu tifosul exantematic. În timpul epidemiei din Moldova, din 1916-1918 pe lângă munca sa curativă plină de abnegație, a făcut și constatări foarte valoroase. El a descris pentru prima oară alterațiile macroscopice din sistemul nervos central, modificările compoziției lichidului cefalorachidian și a singelui, etc. Mai târziu, și-a îndreptat atenția spre problemele gușei endemice. A fost primul din țară care a recunoscut înseamnărea socială a acestei boli. Între 1934-1938 a adunat date în regiunile endemice. El a întocmit și prima hartă despre repartiția geografică în țara noastră, a d.e.t. Numai datorită nepăsării autorităților nu a putut ajunge la rezolvarea acestei probleme. S-a preocupat intens și de problema bolilor reumatismale, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic. În cursul anchetelor din ultimii ani a strâns un bogat material documentar, dar din păcate, boala nu i-a permis să-și termine lucrarea.

D. Danielopolu nu s-a infundat niciodată în munca de laborator. Nu i-a fost indiferent ce se întâmplă în țara sa, cu poporul său. A dat numeroase probe de patriotism, deoarece s-a străduit ca sa nu facă numai „știință pentru știință”, ci să-și pună întreaga sa capacitate științifică în slujba țării, în slujba poporului. Pentru aceasta a luptat în 1944 pentru grăbirea încheierii armistițiului cu U.R.S.S. și pentru aceasta s-a încadrat în rindurile luptătorilor pentru pace, ca să lupte cu însuflețire pentru pacea între popoare și pentru progres.

Din întreaga sa linișă emana încredere, deoarece știa, ca și-a îndeplinit cu cinste chemarea de dascăl și patriot. Una dintre sarcinile lui D. Danielopolu a fost să-și formeze moștenitorii spirituali. A inițiat și pe alții în metodele sale de cercetare, a dezvoltat talente și a devenit prin aceasta șeful unei importante școli medicale. La sfârșitul vieții sale, a fost înconjurat de discipolii sai devotați, printre ei mulți profesori universitari, cercetători cunoscuți, care în limita posibilității lor nu numai că vor permanentiza, ci vor și dezvolta măreața opera a marelui lor maestru. Figura lui D. Danielopolu nu va mai apare la catedră, nu vom mai avea bucuria să auzim expunere sa logică, discuțiile sale aprinse, nici toasturile sale spirituale. Opera sa însă, va rămâne mult timp vie, iar exemplul lui va fi rodnic chiar și după moarte.

Dr. Dóczi P.